

VERKLARING

De (algemene) kerkenraad van de

.....¹

verklaart, dat de Jaarrekening van het College van Kerkrentmeesters / Diakenen² over het boekjaar 20.....², nadat deze voorlopig is vastgesteld, in samenvatting is gepubliceerd en gedurende een week in haar geheel voor de leden ter inzage is gelegd.

Daarna is deze vastgesteld door de (algemene) kerkenraad van bovengenoemde gemeente in de vergadering van - - 20.....³

De Jaarrekening sluit met de volgende totalen:

Baten/Inkomsten
Lasten/Uitgaven	<u>.....</u>
Saldo
Incidentele baten en lasten en	
Mutaties in bestemmingsreserves	<u>.....</u>
Exploitatieresultaat	<u>.....</u>

De (algemene) kerkenraad van bovengenoemde gemeente verklaart ook, dat onderstaande verantwoordingsverklaring, en, indien van toepassing, de controlegetallen van de toelichting op de begraafplaats(en) naar waarheid is/zijn ingevuld.

Datum: - - 20.....

Preses

Handtekening

Scriba

Handtekening

¹ Gemeentenaam invullen

² Boekjaar invullen

³ Vergaderdatum invullen

VERKLARING ADMINISTRatieve ORGANISATIE VAN DE KERKENRAAD

	Algemene vragen over administratieve organisatie en interne controle	ja	nee
1	Is kennis genomen van het controlerapport bij de vorige jaarrekening en van de geadviseerde maatregelen naar aanleiding daarvan?		
2	Voldoet de administratieve organisatie aan de volgende eisen?		
	Functiescheiding, taakverdeling en taakomschrijving vastgesteld tussen penningmeester en boekhouder/administrateur.		
	Taakverdeling en taakomschrijving vastgesteld voor het beheer van vaste vrijwillige bijdragen.		
	Taakverdeling en taakomschrijving vastgesteld voor het beheer van collectebonnen en - munten.		
	Goede beschrijving van de procedure die gevolgd moet worden bij het tellen, het maken van tel rapporten en het afstorten van collecteopbrengsten.		
3	Is kennis genomen van de op - of aanmerkingen van het CCBB naar aanleiding van de begroting en de jaarrekening van het vorige jaar?		
4	Exploiteert u een (of meer) kerkelijk centrum, wijkgebouw of andere activiteit waaruit inkomsten worden gegenereerd?		
5	Exploiteert u een kerkelijke begraafplaats? Zo ja, vragen 5a t/m 5d beantwoorden.		
5a	Is er sprake van een plaatselijke regeling (een soort reglement) van de begraafplaats met daarin verwoord de rechten en plichten van een rechthebbende (zijnde iemand die tegen betaling een dienst afneemt van de begraafplaats)?		
5b	Bestaat er een hiervan afgeleide tarievenlijst van activiteiten van de begraafplaats zoals bij koop van een graf bij overlijden, kosten van grafdelving enz.?		
5c	Is er een deugdelijke gravenadministratie aanwezig, waarin de capaciteit en bezetting van de graven zijn weergegeven en bestaat er op grond hiervan inzicht in de aangegane verplichting en de ontvangen vergoeding per graf?		
5d	Indien de begraafplaats niet is ondergebracht in een afzonderlijke rechtspersoon: is er sprake van een strikte scheiding tussen de exploitatie en het beheer van de kerkelijke gemeente?		
6	Is aan uw gemeente een annexe stichting verbonden?		
6a	Zo ja, hebt u daarvan de jaarstukken ontvangen, besproken en gefiatteerd?		
7	Is er een actueel beleidsplan en is er een plaatselijke regeling?		
8	Hebt u een archiefbeheerder?		
8a	Ligt uw historisch archief opgeslagen onder het beheer van een erkende archiefbeheerder zoals bijv. streekarchief, gemeente of provincie?		
9	Zijn er risicoverzekeringen afgesloten voor brand, inboedel, WA voor vrijwilligers en personeel?		
9a	Is de dekking door deze verzekeringen voor de risico's zoals aansprakelijkheid, ongevallen, schade en arbeidsongeschiktheid toereikend?		
10	Zijn degenen die de "voorgeschreven controle" uitvoeren financieel deskundigen?		
11	Zijn de verplichte ANBI publicaties op uw website geplaatst?		

TOELICHTINGEN

Algemeen

In de kerkorde wordt in ordinantie 11-6-4 aangegeven dat elk jaar vóór de vaststelling van de jaarrekeningen de financiële administratie van de gemeente en de diaconie wordt gecontroleerd door een door de kerkenraad aan te wijzen registeraccountant of accountant-administratieconsulent, dan wel twee andere onafhankelijke deskundigen. Deze onafhankelijke deskundigen zijn ter zake deskundigen, die niet bij het werken van de colleges en de ambtelijke vergaderingen betrokken zijn.

De controle van de jaarrekening heeft tot doel vast te stellen dat deze jaarrekening een getrouwe weergave is van de financiële positie van de gemeente c.q. diaconie en van het door het college van kerkrentmeesters/diakonen gevoerde beheer. De kerkenraad is opdrachtgever voor de controle en blijft de verantwoordelijke voor de gepresenteerde cijfers, maar moet daarbij wel kunnen uitgaan van een gedegen onderzoek door financiële deskundigen. Alleen de kas controleren en kijken naar het laatste bankafschrift van een jaar is dus niet voldoende. Als ondersteuning voor de controle zal het GCBB binnenkort een model vaststellen.

Kerkelijke gemeenten en diaconieën vallen onder de groepsbeschikking ANBI van de Protestantse Kerk in Nederland. Donaties, giften, legaten aan een organisatie die onder de ANBI-regeling valt zijn fiscaal aftrekbaar. Om de ANBI status te krijgen en te houden moet men, naast een gedegen organisatie en administratie, voldoen aan een aantal voorwaarden. Aan het eind van dit document zijn ze in een aparte bijlage opgenomen. Dat houdt enerzijds in dat de Protestantse Kerk in Nederland via het CCBB toezicht houdt op de gemeenten en diaconieën, maar anderzijds ook dat de Belastingdienst toezicht houdt op de betrouwbaarheid van de regelgeving en het toezicht door de Protestantse Kerk in Nederland.

Toelichting op - Algemene vragen voor de kerkenraad.

In de praktijk is de als penningmeester aangewezen kerkrentmeester/diaken belast met het middelenbeheer en wordt de boekhouding gevoerd door een daartoe aangewezen boekhouder. Het is niet uitgesloten dat de penningmeester tevens de boekhouder is. In dat geval is het niet toegestaan dat betalingsopdrachten alleen door de penningmeester worden ondertekend. Het ideale is dat er drie onderling gescheiden functies zijn.

- een penningmeester die na akkoord van portefeuillehouders (zoals wijkteams, kerkenraad, diaconie etc.) de betalingen verricht.
- een administrateur die de boekhouding bijhoudt aan de hand van bankafschriften en overige documenten.
- iemand die de VVB- toezeggingen en bijdragen en ontvangsten registreert.

Uitgangspunt is dat iemand die registreert niet betaalt. Is dat noodzakelijkerwijs wel zo, dan moeten er intern aanvullende maatregelen worden getroffen, zoals bijvoorbeeld twee handtekeningen voordat er betaald mag worden.

Voor collecteopbrengsten moet een deugdelijke interne procedure worden afgesproken over bewaren, tellen (liefst met twee personen waarbij een telrapport wordt ingevuld) en afstorten bij de bank, waarbij in elk geval niet alles door één persoon wordt behandeld. Collectebonnen zijn genummerd en kunnen even als munten uitsluitend verstrekt worden via voorafbetalingen op de bank. Als de functiescheiding onvoldoende is, zal een CCBB de kerkenraad verzoeken hiervoor maatregelen te treffen.

Hierna volgen allereerst wat noodzakelijke algemene gegevens over de gemeente of diaconie en vragen over de interne organisatie en de scheiding van functies.

BIJLAGE: ALGEMEEN NUT BEOGENDE INSTELLING (ANBI) (actualisering van de tekst per 28 mei 2020)

Sinds 1 januari 2008 heeft de Protestantse Kerk in Nederland een groepsbeschikking waarmee zij wordt aangemerkt als **Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)**. Deze groepsbeschikking is tevens geldig voor al haar zelfstandige onderdelen, zoals plaatselijke gemeenten en diaconieën. Een ANBI moet aan een aantal voorwaarden voldoen om aangewezen te zijn als ANBI. Dit geldt dus ook voor de kerkgenootschappen:

- de instelling zet zich voor minstens 90% in voor het algemeen belang. “Religie en spiritualiteit” is een algemeen nuttige doelstelling. Dit is vastgelegd in de algemene wet rijksbelastingen.
- de instelling heeft met het geheel van haar algemeen nuttige activiteiten geen winstoogmerk. Dit wordt eveneens verondersteld voor kerkgenootschappen te gelden.
- de instelling en de mensen die rechtstreeks bij deze instelling betrokken zijn, voldoen aan de **integriteitseisen** zijnde:
 - De instelling en mensen die daar rechtstreeks bij betrokken zijn, mogen niet aanzetten tot haat of het gebruik van geweld.
 - Bestuurders, leidinggevend en gezichtsbepalende personen mogen hiervoor in de afgelopen 4 jaar niet zijn veroordeeld.

NB: het is de bedoeling om de integriteitseisen uit te breiden met ingang van 1 januari 2021. Een wetsvoorstel daartoe is bij de kamers ingediend. Er zal o.a. aangesloten worden bij de systematiek van de VOG's (verklaringen omtrent gedrag). (zie ook het onderwerp integriteitseisen anbi op de website van de belastingdienst).

Dit zijn punten om rekening mee te houden bij de het aanvragen van kerkenraads- en collegeleden.

- de bestuurders of beleidsbepalers van de instelling mogen niet over het vermogen van de instelling beschikken, alsof het hun eigen vermogen is.
- De instelling mag niet meer vermogen aanhouden dan redelijkerwijs nodig is voor het werk van de instelling. Daarom moet het eigen vermogen beperkt blijven. Voor kerkelijke instellingen geldt dat historisch verkregen vermogensbestanddelen in stand kunnen blijven. En ook is het verstandig om in de financiële paragraaf van het beleidsplan een toelichting te geven op aanwezige vermogensbestanddelen en hoe deze worden ingezet.
- De beloning voor bestuurders is beperkt tot een onkostenvergoeding of minimale vacatiegelden.
- De instelling heeft een actueel beleidsplan.
- De instelling heeft een redelijke verhouding tussen kosten en bestedingen.
- Geld dat overblijft na opheffing van uw instelling wordt besteed aan een ANBI met een soortgelijk doel. In de kerkorde van de Protestantse Kerk wordt geregeld hoe een gemeente of diaconie wordt samengevoegd als zelfstandig voortbestaan niet langer mogelijk is
- De instelling voldoet aan de administratieve verplichtingen. Ook hierover bevatten kerkorde en uitvoeringsbepalingen richtlijnen en bepalingen die voor alle onderdelen van de Protestantse Kerk gelden.
- De instelling publiceert bepaalde gegevens op een internetsite.

Naast de voorwaarden voor de ANBI-status, moet ook door kerkgenootschappen worden voldaan aan de **transparantievereisten**. Een ANBI moet op een internetsite een aantal gegevens publiceren. De teksten voor onderdelen van de Protestantse Kerk zijn te vinden op de website www.protestantsekerk.nl. Hier is een zgn. format of voorbeeld te vinden, dat met de belastingdienst is afgestemd.

Wanneer deze voorbeeldtekst wordt gebruikt, en de gevraagde gegevens daarin worden ingevuld, wordt voldaan aan de eisen t.a.v. de publicatieplicht.

Deze gegevens betreffen:

- de naam van de instelling
het RSIN (Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatienummer)/fiscaal nummer
- het post- of bezoekadres van de instelling
- een duidelijke beschrijving van de doelstelling van de ANBI
- de hoofdlijnen van het beleidsplan
- de functie van de bestuurders (NB: de namen van bestuurders van kerkelijke instellingen behoeven niet vermeld te worden).

- het beloningsbeleid
- een actueel verslag van de uitgeoefende activiteiten
- een financiële verantwoording

Kerkgenootschappen moeten de volgende informatie financiële verantwoording publiceren:

- een verkorte staat van baten en lasten en een toelichting
- een financieel overzicht van de daadwerkelijke bestedingen per rubriek of thema
- een overzicht van de voorgenomen bestedingen en een toelichting daarop

In FRIS is daarvoor een document beschikbaar dat u eventueel kunt koppelen aan uw website.

NB: elk jaar dienen vóór 1 juli van dat jaar deze financiële gegevens over het afgelopen jaar te worden geactualiseerd.

Het adres van de website (URL) dienen alle gemeenten en diaconieën door te geven via een speciale pagina het LRP-programma. Het dienstencentrum in Utrecht zorgt namens de Protestantse Kerk ervoor dat deze opgaven en wijzigingen daarin worden doorgegeven aan de belastingdienst.

Bij de controle van de jaarrekening moet de controledeskundige nagaan of aan de voorwaarden van de ANBI-regeling en de publicatie daarvan wordt voldaan. Zie daarvoor het model controleverslag.

Groepsbeschikking:

Ook stichtingen die voldoen aan de generale regeling stichtingen en een algemeen nuttige doelstelling hebben kunnen onder deze groepsbeschikking vallen. Nadere informatie hierover en verzoeken hiertoe kunnen worden gedaan bij de houder van de groepsbeschikking Protestantse Kerk, via de afdeling juridische zaken van het Dienstencentrum in Utrecht.